

Ecologisch werkprotocol uitbreiding begraafplaats Wanneperveen

Document ter ondervanging natuurwetgeving

De protestantse gemeente Wanneperveen/Belt Schutsloot heeft het voornemen om de begraafplaats van Wanneperveen uit te breiden.

In dit werkprotocol zal worden aangegeven hoe rekening dient te worden gehouden met de geldende natuurwetgeving welke terug te vinden is in de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet . Er heeft voor dit werk al een quickscan plaatsgevonden uitgevoerd door het ingenieursbureau Ecogroen ([REDACTED], 2011). Deze quickscan heeft als leidraad gediend bij het opstellen van dit werkprotocol.

Doel van het werk

Het doel van het werk is het vergroten van de begraafplaats.

Het werk

Voor de werkschrijving wordt verwezen naar het bestek. Het is in relatie met de geldende wet- en regelgeving van belang om te weten dat er een stukje bos zal worden verwijderd en een sloot zal worden gedempt. In aanvulling op het bestek gelden de voorschriften zoals die zijn opgenomen onder het kopje 'Mitigatie' (zie aldaar).

Relatie werk en wet- en regelgeving

Natuurbeschermingswet

Het werk vindt buiten een Natura 2000 gebied plaats. Daarnaast is het gebied niet van belang voor soorten die deels buiten het Natura 2000 leven (dit zou bijvoorbeeld het geval zijn als belangrijk foerageer- of rustgebied van soorten waarvoor een aanwijzing geldt verloren gaat.). Het werk heeft geen externe werking.

Er is dan ook geen vergunning nodig op basis van de Natuurbeschermingswet. Deze conclusie wordt ook getrokken door Ecogroen. In het vervolg van dit werkprotocol zal dit dan ook verder buiten beschouwing blijven.

Flora- en faunawet

Het gaat om een ruimtelijke ingreep. Het is derhalve van belang of er soorten uit de tabellen 2 en 3 voorkomen op de werklocatie of beïnvloed worden door het werk. Daarnaast geldt de algehele zorgplicht. Dit houdt in dat ook met niet beschermde soorten rekening dient te worden gehouden.

Verzamelen data

Voor het verzamelen van data wordt verwezen naar de quickscan van Ecogroen. Daarnaast is de Natuurdatabank van Natuurmonumenten geraadpleegd. Ook is 'Soorten op de kaart' (<http://www.landschapoverijssel.nl/sok.html>) geraadpleegd. Dit laatste leverde geen aanvullende informatie op. Tot slot is er gebruik gemaakt van expert judgement.

Aanwezigheid beschermde soorten

Uit de quickscan van Ecogroen blijkt dat er op de werklocaties geen beschermde soorten zijn aangetroffen, noch permanente verblijfplaatsen van beschermde soorten. Wel raden zij vervolgonderzoek aan met betrekking tot de mogelijke aanwezigheid van de waterspitsmuis.

Aanbevelingen uit het rapport van Ecogroen

Uit het veldonderzoek van Ecogroen kwamen de volgende aanbevelingen voort:

- 1) er dient onderzoek te worden uitgevoerd naar de eventuele aanwezigheid van de waterspitsmuis;
- 2) sloot dempen tussen 15 juli en 1 april. Bij voorkeur voor 1 november (amfibieën en vis);
- 3) werken richting open water;
- 4) indien er materiaal uit de watergangen wordt gehaald, dient dit materiaal te worden nagekeken op de aanwezigheid van vis en amfibieën. Indien aanwezig dienen zij elders een veilig heenkomen te krijgen;
- 5) werken buiten het broedseizoen (15 april tot 15 augustus);
- 6) maaien ruigtes voor dat begonnen wordt met het werk (dit om het gebied onaantrekkelijk te maken voor kleine organismen);

De aanbevelingen worden zinvol geacht met uitzondering van de 1^e de 5^e. Aanbeveling 3 is in feite een aanscherping van aanbeveling 2. Over de eerste en vijfde aanbeveling het volgende:

Ad 1) Een gerichte inventarisatie naar de waterspitsmuis wordt niet zinvol geacht. De reden hiervoor is dat een inventarisatie zijn aanwezigheid niet *uitsluit*. Een individuele waterspitsmuis is zeer mobiel. Ze maken meerdere nesten per jaar. Het kan zo zijn dat hij alleen gedurende een bepaalde periode gebruik maakt van de werklocatie. Een monitoring zou tot de conclusie kunnen leiden hij niet in het werkgebied voorkomt, terwijl even later, wanneer wordt begonnen met het werk, dit onjuist zou kunnen blijken te zijn. Gezien zijn aanwezigheid in het nabijgelegen natuurgebied De Wieden zal ten aller tijden rekening moeten worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van de waterspitsmuis.

Ad 5) De vijfde aanbeveling is niet relevant. Er zal geen slootmateriaal uit de sloot verwijderd worden.

Mitigatie

Om te mitigeren moet aan de aanbevelingen 2 tot en met 5 dienen overgenomen te worden. Daarnaast dient(t)(en) de aannemer(s) op de hoogte te zijn van dit werkprotocol. Samenvatten komt dit neer op:

Er mag alleen worden gewerkt in de periode van 15 augustus tot en met 1 april.

Voor het werk plaats gaat vinden moet de werklocatie eerst gemaaid worden (niet geklepeld!). Indien er veel gewas staat, heeft het de sterke voorkeur het maaisel in een tweede werkgang af te voeren.

Bij het dempen van de sloot moet richting het open water gewerkt worden. Het ontstaan van afgesloten delen moet ten aller tijden worden voorkomen.

Wanneer er door het werk fauna verstoord wordt, zal het werk moeten worden stilgelegd. Er mag pas weer verder worden gegaan als het desbetreffende dier in veiligheid is gebracht.

De aannemer(s) is (zijn) bekend met de inhoud van werkprotocol.

Toelichting Waterspitsmuis:

De waterspitsmuis jaarrond actief en is zeer mobiel. Het is erg moeilijk om het dier te vangen laat staan dat het dier zich zal laten verrassen door de machines die het werk doen. Indien machines aan de gang gaan, zal het dier al zijn vertrokken. De kans op beschadiging of zelfs het doden van een individu wordt dan ook zeer onwaarschijnlijk geacht.

Het beest is ook in geschikt milieu zeer schaars. De kans dat er op de werklocatie een nest aanwezig is, is extreem klein. Toch moet hier rekening mee worden gehouden. Indien er toch een nest wordt verstoord zal het werk direct dienen te worden stilgelegd. Er mag pas weer verder worden gegaan met het werk wanneer het nest naar een veilige locatie is verplaatst.

Alternatief

Een alternatief voor het werk is er niet. De locatie is logisch, deze ligt naast de al bestaande begraafplaats. Een andere locatie zou tot onnodige logistieke problemen lijden.

Een alternatief voor de werkwijze is er niet. Gezien de aard van het werk, zal het werk met machines moeten worden uitgevoerd. De machines zullen zijn aangepast aan de aard van het werk. Indien wordt gewerkt op de bij 'Mitigatie' genoemde werkwijze wordt maximaal rekening gehouden met de soorten genoemd in de tabellen 2 en 3 en wordt invulling gegeven aan het algehele voorzorgprincipe, zoals bedoeld in de Flora- en faunawet .

Compensatie

Compensatie voor het werk wordt niet nodig geacht. Er is sprake van verlies van leefgebied voor soorten van bos en enkele (deels) aquatisch levende soorten. Er komen geen beschermde bossoorten voor. Compensatie is voor bossoorten derhalve niet nodig. Er zal voor de aquatische soorten, die in de quickscan worden genoemd, een klein deel van het leefgebied verloren gaan. Het verlies aan leefgebied wordt in ruime mate gecompenseerd door natuurherstelprojecten in het nabij gelegen natuurgebied De Wieden. Hier worden jaarlijks kilometers sloot gegraven, worden petgaten

gegraven (nieuwe plannen staan op het punt van uitvoering) en worden moerassen aangelegd (onlangs is meer dan 100ha nieuwe natuur aangelegd in de Beulakerpolder). Er wordt dus al in voldoende mate gecompenseerd voor dit werk.

Het is belangrijk om te beseffen dat voor alle (beschermde) soorten het verlies aan leefgebied door het werk, slechts een zeer klein deel van het leefgebied is voor deze soorten in Noordwest Overijssel (<< 1 %). Daarbij gaat het ook nog eens om marginaal leefgebied (zie ook quickscan Ecogroen).

De ervaring leert dat bij een de verstrekking van een ontheffingsaanvraag dezelfde werkwijzen worden voorgeschreven als beschreven worden in dit werkprotocol.

Conclusie

Met de hierboven beschreven werkwijze wordt maximaal rekening gehouden met de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten. Er wordt in ruime mate gemitigeerd en gecompenseerd. Een ontheffingsaanvraag voor de Flora- en faunawet wordt dan ook niet nodig geacht.

Gebruikte bronnen:

'Quickscan natuurtoets uitbreiding begraafplaats, Wanneperveen', Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van de natuur- en regelgeving, [REDACTED], Ecogroen advies BV, Zwolle, 2011

Natuurdatabank Natuurmonumenten

'Soorten op de kaart' <http://gisopenbaar.overijssel.nl/website/atlasoverijssel/atlasoverijssel.html>

[REDACTED]
Stafmedewerker ecologie
Regio Overijssel-Flevoland
Natuurmonumenten

Werkadres
Emmastraat 7
8011 AE Zwolle
[REDACTED] / [REDACTED]